

*ULUSLARARASI DOĞRUDAN
YATIRIMLAR
2018 YIL SONU
DEĐERLENDİRME RAPORU*

© 2019, YASED

*Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü,
4110 sayılı Yasa ile değişik 5846 sayılı FSEK uyarınca,
kullanılmadan önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun
yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekil ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak,
çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak,
kiralınmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak,
telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik
yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.*

Emirhan Cad. No:113 Barbaros Plaza Kat:16
Dikilitaş/Beşiktaş, İstanbul 34349
T. (+90) 212 272 50 94 / F. (+90) 212 274 66 64
www.yased.org.tr

İçerik

ÖZET	4
TÜRKİYE'YE ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIM GİRİŞLERİ	5
BİRLEŞME VE SATIN ALMALAR (M&A)	9
KÜRESEL EĞİLMELER ve TÜRKİYE'NİN SIRALAMASI	11
TÜRKİYE'NİN ULUSLARARASI ENDEKSLERDEKİ SIRALAMASI	13
REFERANSLAR:	14

Grafikler ve Tablolar

Grafikler

Grafik 1	Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişleri
Grafik 2	2018'de Sanayi Sektörlerinde UDY Girişlerinin Dağılımı
Grafik 3	2018'de Hizmetler Sektöründe UDY Girişlerinin Dağılımı
Grafik 4	2018'de UDY Girişlerinin Ülkesel ve Bölgesel Dağılımı
Grafik 5	2018'de İşlem Hacmi ve İşlem Adedi
Grafik 6	2018'de İşlem Hacminin (Açıklanmış) Payı
Grafik 7	Küresel Uluslararası Doğrudan Yatırımlar
Grafik 8	Türkiye'nin Küresel UDY'deki Payı (%)

Tablolar

Tablo 1	Türkiye'ye UDY Girişlerinin Dağılımı
Tablo 2	Uluslararası Doğrudan Yatırımların Sektörel Dağılımı
Tablo 3	2018'de UDY Girişlerinin Ülkesel ve Bölgesel Dağılımı
Tablo 4	2018'in Açıklanmış İlk 5 Birleşme ve Satın Alma İşlemleri
Tablo 5	Dünya Ekonomik Forumu 2018 Küresel Rekabet Raporu Sıralaması
Tablo 6	Türkiye'nin Uluslararası Endekslerdeki Sıralaması

ÖZET

2018 yılı Türkiye için değişim yılıydı. Türkiye; Haziran sonunda Parlamenter sistemden yeni Başkanlık sistemine geçiş yaptı. Yönetim sistemindeki bu değişikliği takiben, Türkiye'nin ABD ile çalkantılı ilişkilerine de bağlı olarak Türk Lirası'ndaki değer kaybı yılın ikinci yarısında yoğun piyasa oynaklığına ve artan ekonomik strese neden olmuştur. Eylül ayında Yeni Ekonomik Programının (YEP) açıklanmasıyla beraber, öngörölü maliye ve para politikalarının uygulamaya konulması ile programın makroekonomik istikrarı tesis etmesi için iyi bir dayanak olacağı düşünölmektedir.

2018'de küresel ekonomik büyüme, Trump hükümetinin küresel pazardaki ticari gerilimi artırmasına rağmen, istikrarını korudu. ABD hükümeti her ne kadar küresel ekonomiyi etkilemiş olsa da, maliye politikası ve aldığı korumacı önlemler ile iç ekonomiye yoğunlaşmıştır; bunun bir örneği olarak da Eylül ayında Amerika'daki işsizlik oranı %3,7 ile 1969 yılından bu yana en düşük işsizlik oranı olarak kaydedilmiştir. Doların gücü ve ABD'nin Merkez Bankası Fed'in, faiz oranı kararı, ABD dışındaki ekonomiler üzerinde önemli bir etki yaratmıştır. Öne çıkan endişelerden biri ise, bu etkinin gelişen ekonomilerdeki piyasaları ı da kapsamı, özellikle de sermaye çıkışının artması ve paranın ABD'ye geri dönmesi endişesi olmuştur. Avrupa bölgesindeki büyüme ise 2018 yılındasakin bir şekilde seyrederek, 2014 yılından bu yana en yavaş büyüme hızı kaydedilmiştir. Çin, diğer gelişen piyasalar ve gelişmekte olan ekonomiler de aynı şekilde büyümede yavaşlık göstermiştir.

Küresel ekonomideki büyüme yavaşlığından kaynaklı, özellikle de gelişmiş ekonomiler açısından, küresel uluslararası doğrudan yatırım (UDY) akışlarının 2018'de %19 azalması öngörülmektedir. Türkiye'ye gelen UDY'nin kaynağı olarak, ölkemizde bugüne kadar en çok UDY sağlayan ölkeler her zaman Avrupa bölgesi ölkeleri olmuştur. Bu trend, 2018 yılında da devam etmiştir. Her ne kadar Türkiye'ye olan sermaye akışında dikkate değer bir yavaşlama olsa da, bu durum sermaye girişlerinin durmasına sebebiyet vermemiştir. Türkiye'nin siyasi tarihine bakıldığında, ölkede son 20 yılda 2 defa sermaye akışında gerileme/ durma gerçekleşmiştir; ilki 2000-2001 iç finansal krizde, ikincisi ise 2008-2009 küresel finansal krizde yaşanmıştır. 2018'deki sermaye akışındaki yavaşlama 2014 ve 2016'daki yavaşlamalara (sermaye akışı şoku) kıyasla daha ılımlı bir yavaşlama olarak kaydedilmiştir. Hükümetin Yeni Ekonomik Program ile alacağı öngörölü maliye politikası önlemleri ile UDY girişlerinin ve ölkedeki yatırımcıların sayısının artacağı öngörülmektedir.

Bu raporda "Uluslararası Doğrudan Yatırımlar 2018 Yıl Sonu Deęerlendirme Raporu", 2018'de Türkiye'ye UDY girişlerinin ve açıklanmış birleşme ve satın almaların adedi ile hacminin detaylı analizleri yer almaktadır. Raporda aynı zamanda 2018 yılı ve sonraki yıllar için ekonomik görünüm bakımından uluslararası kuruluşlar ve örgütlerin tahminleri ve Türkiye'nin küresel endekslerdeki sıralaması yer almaktadır.

TÜRKİYE'YE ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIM GİRİŞLERİ

2018'de Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişi 13,1 milyar \$ Oldu

2018 yıl sonu itibarıyla Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) girişi **2017 yılına göre %14'lük bir artış** ile **13 milyar 163 milyon \$** olarak gerçekleşmiştir.

Kaynak: Türkiye Merkez Bankası

(Yurtdışında yerleşik kişilerin gayrimenkul alımları dahil)

2018'deki toplam UDY girişinin kompozisyonu; (13,1 milyar \$), 6 milyar \$'lık net sermaye, 1,1 milyar \$'lık diğer sermaye ve 5,9 milyar \$'lık yurtdışındaki yerleşik kişilerin gayrimenkul alımlarından oluşmaktadır.

2018'de UDY girişi (6,534 milyon \$), 2017 senesine göre (2017: 7,401 milyon \$) %12 düşüş göstermiştir. Fakat, yurtdışındaki yerleşik kişilerin gayrimenkul alımları toplam UDY'nin %45'ini oluşturarak, önceki senelerdeki gibi toplam UDY içerisinde önemli bir paya sahip olmaya devam etmiştir.. Gayrimenkul alımları ile gerçekleşen UDY girişleri (5,9 milyar \$) 2017 senesine göre %27 artış göstermiştir.

Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişlerinin Dağılımı

(Milyon \$)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sermaye (Net)	9,936	8,371	11,729	6,904	5,532	6,064
Sermaye Girişi	10,523	8,632	12,093	7,534	7,401	6,534
Sermaye Çıkışı	587	261	364	621	1,869	470
Diğer Sermaye (Net)	578	645	3,389	3,156	1,371	1,184
Gayrimenkul (Net)*	3,049	4,321	4,156	3,890	4,643	5,915
Total (UDY)	13,563	13,337	19,274	13,950	11,546	13,163

Kaynak: TCMB

*(Yurtdışında yerleşik kişilerin gayrimenkul alımları dahil)

2018’de toplam UDY akışında önde gelen sektör %55,5 pay ile **hizmetler sektörü** (3,625 milyon \$) olmuştur. Hizmetler sektörünü %44 pay ile **sanayi sektörü** (2,865 milyon \$) takip etmiştir.

Alt sektörler bakımından; **İmalat alt sektörü** 1,999 milyon \$ ile sanayi sektörü altında önde gelen alt sektör olmuştur. **Toptan Perakende alt sektörü** bir önceki seneye göre 1,116 milyon \$ ile yerini korumuş ve 2018’de de **2. sırada** yer almıştır. Toptan perakende alt sektörünü takiben **Finans ve Sigortacılık alt sektörü** bir önceki yıla kıyasla ufak bir gerileme ile 1,041 milyon \$ olarak kaydedilmiştir.

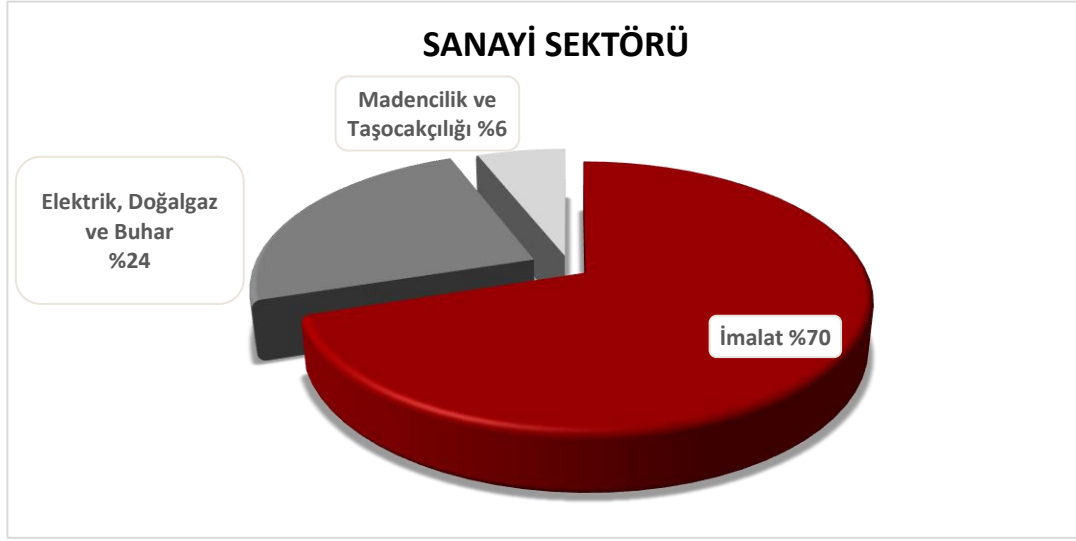
Uluslararası Doğrudan Yatırımların Sektörel Dağılımı

(\$ milyon)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tarım	47	61	31	38	29	44
Sanayi İmalat	5,390	4,258	5,784	3,067	2,022	2,865
<i>Gıda, İçecekler ve Tütün Ürünleri</i>	475	451	983	706	198	504
<i>Diğer Metal Olmayan Mineral Ürünlerinin İmalatı</i>	29	158	112	24	64	330
<i>Kimyasallar ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı</i>	272	491	340	288	142	321
<i>Kok kömürü ve Rafine Petrol Ürünleri</i>	236	101	1,809	0	0	164
<i>Bilgisayar, Elektronikler ve Optik Ürünlerin İmalatı</i>	607	926	142	242	157	149
Elektrik, Doğalgaz ve Buhar	1,794	1,131	1,338	677	371	679
Hizmetler	5,086	4,313	6,278	4,420	5,350	3,625
Toptan Perakende	379	1,137	599	688	1,077	1,116
Finans ve Sigortacılık	3,415	1,470	3,516	1,766	1,464	1,041
<i>Bankalar</i>	1,608	912	2,775	1,323	1,137	756
<i>Holding Aktiviteleri</i>	229	226	438	272	288	167
<i>Diğer Finansal Aktiviteler</i>	40	133	185	42	34	80
<i>Sigorta Aktiviteleri</i>	1,538	199	117	128	5	38
Ulaştırma ve Depolama	364	594	1,524	635	1,333	490
Konaklama ve Gıda ve İçecek Aktiviteleri	59	24	11	250	82	238
Gayrimenkul Alımları (Net)	3,049	4,321	4,156	3,890	4,643	5,915
TOTAL	13,563	13,337	19,274	13,950	11,546	13,163

Kaynak: TCMB

Sanayi sektörüne UDY girişleri 2017 senesine göre **%30’luk bir artış** göstererek yıl sonunda 2,865 milyon \$’a ulaşmıştır. Alt sektörlerde gerçekleşen değişikliklere bakıldığında; **İmalat alt sektörü** 2018’de **%40’lık bir artış ile (1,999 milyon \$)** Finans ve Sigortacılık alt sektöründen büyük bir pay almıştır. İmalat alt sektörü aynı zamanda Sanayi sektörünün altında %70’lik pay ile önde gelen sektör olmuştur. İmalat sektörünü takiben **Elektrik, Doğalgaz ve Buhar alt sektörü** 2018’de **%24’lük** pay ile **679 milyon \$’a** ulaşmıştır. Geçtiğimiz yılki yükselişine rağmen, **Madencilik ve Taşocaklığı alt sektörü** ciddi bir düşüşle %6’lık pay ile 183 milyon \$ olarak kaydedilmiştir.

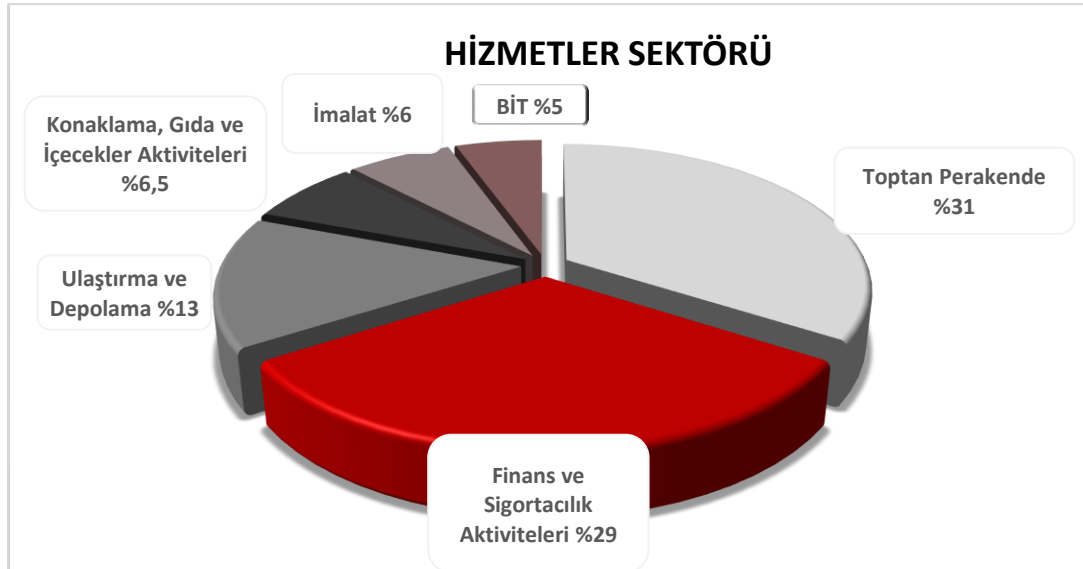
2018'de Sanayi Sektöründe UDY Girişlerinin Dağılımı

Kaynak: TCMB

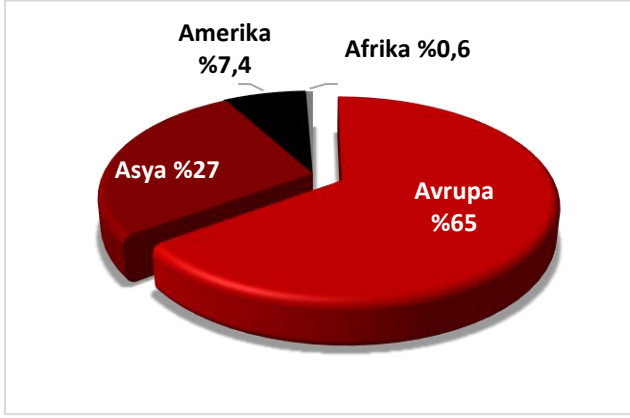
Hizmetler sektörüne olan UDY girişi 2017 senesine göre **%32'lik bir oran ile ciddi bir gerileme göstermiştir**. Bu yıl, Hizmetler sektörü altında **Toptan Perakende alt sektörü** %31'lik pay ile **(1,116 milyon \$)** önde gelen sektör olarak kaydedilmiştir. Toptan Perakende alt sektörünü , geçtiğimiz yıla göre %29'luk bir düşüş (1,041 milyon \$) göstermesine rağmen, **Finans ve Sigortacılık alt sektörü** takip etmiştir. **Ulaştırma ve Depolama alt sektörü** ciddi bir düşüş göstererek, %13'lük payı ile 490 milyon \$ olarak **3. sırada** yer almıştır. Bu alt sektörleri ise sırasıyla; **Konaklama, Gıda ve İçecekler Aktiviteleri %6,5, İmalat %6 ve BİT %5** paylar ile takip etmiştir.

2018'de Hizmetler Sektöründe UDY Girişlerinin Dağılımı

Kaynak: TCMB

2018'de UDY Girişlerinin Ülkesel ve Bölgesel Dağılımı

Kaynak: TCMB

	Ülkeler	UDY Girişi (milyon \$)	Pay (%)
1	Hollanda	833	13
2	Azerbaycan	516	7,9
3	İtalya	509	7,8
4	Avusturya	465	7,1
5	ABD	446	6,8
6	İngiltere	409	6,2
7	Almanya	349	5,3
8	Lüksemburg	329	5
9	Fransa	293	4,5
10	Tayvan	246	3,7
	Diğer	2,139	32,7
	Total (Sermaye Girişi)	6,534	100

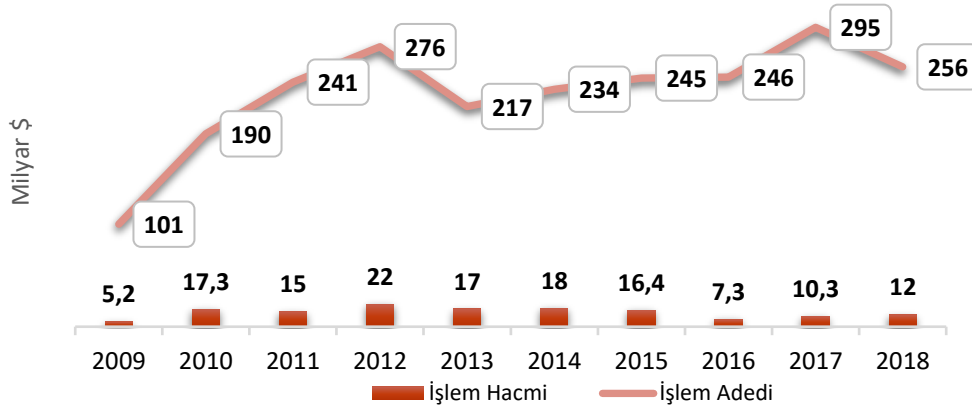
2018 yıl sonu itibariyle, Türkiye'ye en fazla doğrudan yatırım yapan ülkeler sırasıyla; **Hollanda, Azerbaycan ve İtalya** olmuştur. Bölgesel olarak UDY akışlarının dağılımına bakıldığında ise; **Avrupa ülkeleri %65'lik pay** ile Türkiye'ye en çok doğrudan yatırım yapan kaynak ülkeler olmuşlardır. Avrupa ülkelerini **%27'lik pay** ile **Asya ülkeleri, %7,4'lük pay** ile **Amerika** ve **%0,6'lık pay** ile **Afrika** takip etmiştir.

BİRLEŞME VE SATIN ALMALAR (M&A)

Deloitte'un, 2018 yılında Türkiye'de gerçekleşmiş birleşme ve satın alma işlemlerini sunan "2018 Yılı Birleşme ve Satın Almalar" Raporu'na göre; toplamda, **değeri yaklaşık 12 milyar \$'a karşılık gelen 256 adet işlem** gerçekleştirilmiştir. Bu rakam 2017 senesine göre %17'lik bir artış göstermektedir. **Uluslararası yatırımcıların toplam işlem hacmindeki %63'lük payı**, 2015 yılından bu yana gerçekleşmiş en yüksek pay olarak kaydedilmiştir.

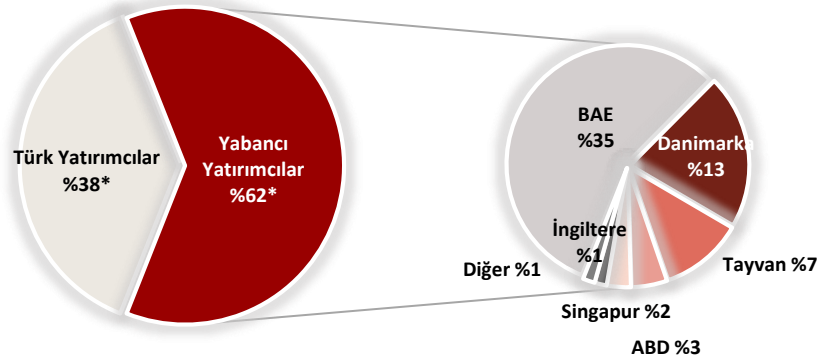
Uluslararası yatırımcıların gerçekleştirmiş oldukları işlem adedi bakımından, 74 adet işlem, geçtiğimiz yıla göre benzerlik taşımaktadır. Türk yatırımcıların daha aktif oldukları özelleştirmeyi hariç tutarsak, uluslararasıyatırımcıların işlem hacmi 2017 yılına göre, 2018'de %38'lik bir artış göstererek 7,6 milyar \$ olarak kaydedilmiştir. 2016 yılından bu yana bu oran 2 kat artmıştır.

2018'deki İşlem Hacmi ve İşlem Adedi

Kaynak: Deloitte 2018 Yılı Birleşme ve Satın Almalar Raporu

İşlem Hacmi (Açıklanmış) Pay (%)

Kaynak: Deloitte 2018 Yılı Birleşme ve Satın Alma Raporu
(*Açıklanmamış işlemler dahilinde- Türk Yatırımcılar %37, Yabancı Yatırımcılar %63)

2018 yılında, AB ve Kuzey Amerikalı yatırımcılar tarafından gerçekleştirilen işlem adedi 2017 senesine göre %12'lik bir artış göstermiştir. Asya Pasifik ve Körfez bölgesinde bulunan yatırımcılar, işlem adedine geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi fazla katkıda bulunamamıştır.

İşlem adedine ilişkin olarak; 2018’de Avrupalı yatırımcılar tarafından gerçekleştirilen işlem adedi, %49’luk pay ile 36 adet işlem olarak gerçekleşmiştir. Avrupalı yatırımcıların gerçekleştirmiş olduğu yatırımlar bir kez daha, Türkiye’ye uluslararası yatırımcılar tarafından yapılan tüm yatırımlar arasında ilk sırayı almıştır. Fakat, Avrupalı yatırımcıların toplam yatırım hacmi 2017 senesine göre düşüş göstererek toplamda yapılam işlem hacminin %29’unu oluşturmuştur. Avrupa bölgesinden gerçekleştirilen işlem hacmindeki düşüşün tersine, BAE’den, Danimarka’dan ve Tayvan’dan gelen yatırımcılar toplam işlem hacmine yüksek değerli büyük işlemler ile büyük ölçüde katkıda bulunmuşlardır.

2018’in Değeri Açıklanmış İlk 5 Birleşme ve Satın Alma İşlemleri

Hedef	Sektör	Devralan	Ülke	Pay	İşlem Hacmi (Milyon \$)
Denizbank **	Finans Hizmetleri	Emirates NBD Bank	BAE	%100	3,191
U.N. Ro-Ro	Ulaştırma	DFDS	Danimarka	%99	1,172
Trendyol	İnternet & Mobil Hizmetler	Alibaba	Çin	n/a	728
Oyak Cement	İmalat	Taiwan Cement Corp	Tayvan	%40	640
Gram Games	İnternet & Mobil Hizmetler	Zynga, Inc.	ABD	%100	250

**İşlem sonuçlandırılmamıştır.

Geçtiğimiz yıla benzer olarak, teknoloji, internet ve mobil hizmetler sektörü, işlem adedi açısından 2018 yılında önde gelen sektörler arasındadır. Bu sektörler toplam işlem adedinin %38’ini oluşturmuşlardır. Bu yıl, finansal hizmetler sektörü toplam işlem hacminin %27’sini oluşturarak önde gelen sektör olmuştur. 2018’de lojistik ve ulaştırma sektörü toplam işlem hacmi içerisinde %10’luk pay ile 2. sırada yerini almıştır ve bu sektörü takiben, %8’lik pay ile medya sektörü gelmiştir. İşlem adedi kapsamında her ne kadar teknoloji, internet ve mobil hizmetler sektörleri önde gelen sektörler olsa da, işlem hacmi bakımından, bu sektörlerle yapılan küçük ölçekli işlemlerden ötürü, finansal hizmetler ve lojistik sektörlerinin gerisinde kalmışlardır.

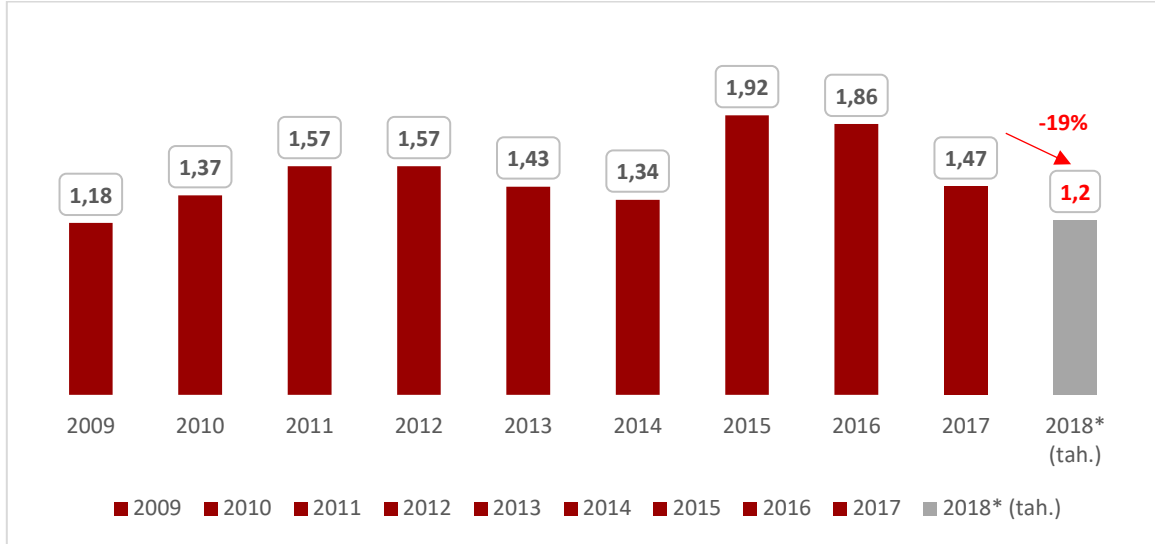
Deloitte’un raporuna göre; hem küresel ekonomideki durgunluk beklentileri, hem de iç pazarda devam eden makroekonomik zorluklardan ötürü, yatırımcıların 2019 yılında birleşme ve satın alma kararlarının negatif yönde etkileneceği öngörülmektedir. Bununla birlikte, stratejik ve uzun vadeli hedefleri olan yatırımcıların Türkiye pazarında seçilmiş fırsatlar üzerine yatırım yapmaya devam edecekleri öngörülmektedir.

EY’ın “2018 Birleşme ve Satın Almalar” Raporu’na göre; 2019’da küçük ve orta ölçekli birleşme ve satın alma işlemlerinin önde gelmesi ve beklemede olan bazı büyük ölçekli işlemlerin ise yıl içerisinde gerçekleştirilmesi beklenmektedir. Aktif işlemler göz önünde bulundurulduğunda, hedef sektörlerden biri olan enerji sektörünün, özel sektör anlaşmaları ve özelleştirme bakımından yatırımcıların gözde yatırım alanı olacağı öngörülmektedir. Bu duruma ek olarak, yatırımcıların katma değerli üretim sağlayan gıda ve içecekler sektörü ile imalat sektörüne olan ilgilerinin 2019 Birleşme ve Satın Alma işlemlerinde öne çıkacağı belirtilmiştir.

KÜRESEL EĞİLİMLER ve TÜRKİYE’NİN SIRALAMASI

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Örgütü’nün (UNCTAD) her yıl düzenli olarak yayınladığı Dünya Yatırım Raporu’nun (WIR) 2019 geçici verilerine göre; 2018 yılı sonunda, küresel uluslararası doğrudan yatırımların %19’luk bir düşüş ile 1,2 milyar \$ olması öngörülmektedir. Bu **düşüşün ardındaki temel nedenin özellikle gelişmiş ülkelere yönelen UDY’nin %40’lık bir düşüş ile 451 milyar \$ olarak gerçekleşmesi** gösterilmiştir.. Bu düşüşün en önemli faktörlerinden bir; , vergi reformu sonrasında ABD bazlı kobilerin birikmiş dış gelirleri gösterilmektedir.

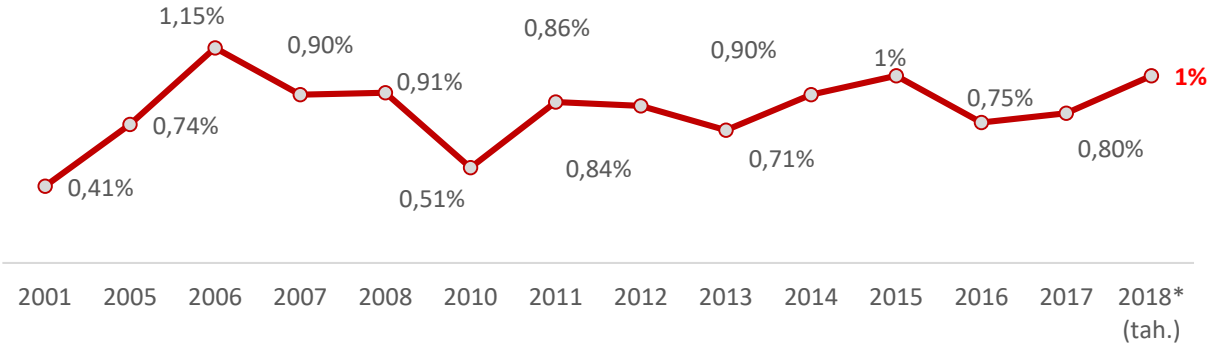
Küresel Uluslararası Doğrudan Yatırımlar

(Trilyon \$)

Kaynak: UNCTAD WIR 2019 Geçici Verileri

Türkiye'nin Küresel UDY'deki Payı (%)

Kaynak: UNCTAD WIR 2019 Ön Bulgular

Gelişmiş ülkelerdeki bu düşüşün nedeni, Avrupa’ya gelen UDY’nin %73 gibi beklenmeyen bir düşüşle ile 100 milyar \$’a gerilmesi ile ilişkilendirilmiştir (bazı ülkelerde büyük miktarlarda net sermaye çıkışları) – en son 1990’larda görülmüş bir değer. ABD’de için de düşüş kaydedilmiştir (-%18 pay ile 226 milyar \$).

Bu durumun aksine, **gelişmekte olan ülkeler** UDY açısından **direnç göstermiş** ve %3’lük bir artış ile 694 milyar \$ seviyesine ulaşmıştır. Gelişmekte olan ülkelerin UDY içerisindeki payı %58’e ulaşmıştır.

İlk 10’daki en çok yatırım alan ekonomiler gelişmekte olan ekonomilerden oluşmaktadır. Gelişmekte olan bölgeler arasında, UDY girişlerigelişmekte olan Asya’ya %5 , Afrika’ya %ise 6 artmış, (her ne kadar büyüme çok az sayıdaki ülke üzerinde yoğunlaşmış olsa da) fakat Latin Amerika ve Karayipler’de ise %-4 azalmıştır. **Doğu ve Güney-doğu Asya** 2018’de küresel UDY’nin üçte birini temsil ederek **en çok yatırım alan bölge** olmuştur. UDY, **geçiş ekonomilerinde** %8’lik bir gerileme ile 44 milyar \$ olarak kaydedilmiştir.

IMF, 2018'de yayınladığı Dünya Ekonomik Görünümü Raporu'nda, Türkiye ekonomisinin ve küresel ekonominin büyüme oranının durağan olarak öngördüğünü açıkladı. IMF, artan riskleri temel faktör göstererek, küresel ekonomi büyüme tahminini %3,9'dan %3,7'ye düşürdü. 2018'de Türkiye'nin ekonomik büyüme tahmini %4,2'den %3,5'e düşürüldü. Türkiye'nin tüketici fiyatları endeksinin 2018 yılı sonunda %15'e ulaşması öngörülmekte olup, 2019 yılı sonunda da %16,7'ye çıkması beklenmektedir. 2018 yılı sonunda işsizlik oranının %11'e çıkması ve 2019 yılı sonunda ise bu oranın %12,3'e yükselmesi öngörülmektedir. Rapor son olarak, 2018 yıl sonunda cari açığın GSYİH'e oranının %5,7'ye ulaşmasını ve bu oranın 2019 yıl sonunda %1,4'e düşmesini öngörmektedir.

Dünya Ekonomik Forumu'nun 2018 Küresel Rekabetçilik Raporu'na göre; Türkiye 2018'de, 2017 yılına göre, rekabet ettiği ülkeler arasında 3 puan gerileyerek 61. sırada yer aldı. Rapora "Küresel Rekabetçilik Endeksi 4.0" başlığının eklenmesi ile beraber, küresel sıralamada yeni bir rekabetçilik alanı oluşturulmuştur. Raporun içerisinde yer alan "İş Yapmak İçin En İyi Ülke" endeksi, Türkiye'nin 56. sırada olduğunu göstermektedir. Bölgedeki rekabetçi ülkelere baktığımızda, Bulgaristan 46 , Çek Cumhuriyeti 28 , Macaristan 42, Polonya 34 ve Romanya 43üncü sırada yer almaktadır. Bu sıralamalara bakıldığında; Türkiye'nin sıralamadaki yerinin görece iyi durumda olduğu anlaşılmaktadır.

Sıralama	Ekonomi	Puan
Macaristan	48	64,3
Morityus	49	63,7
Bahreyn	50	63,6
Bulgaristan	51	63,6
Romanya	52	63,5
Uruguay	53	62,7
Hindistan	58	62,0
Kazakistan	59	61,8
Kolombiya	60	61,6
Türkiye	61	61,6

Kaynak: WEF 2018 Küresel Rekabetçilik Raporu Sıralaması

Bazı endeksler üzerindeki Türkiye tahminlerinin negatif yönde değişmesine rağmen, **2019 İş Yapma Kolaylığı Raporu'nda**, Türkiye'nin sıralamadaki yeri bir önceki yıla göre **17 basamak yükselerek 60. sıradan 43. sıraya** yükselmiştir. İş Yapma Kolaylığı Raporu'nun yayınladığı ilk tarihten bu yana en çok gelişme göstermiş 10 ülke arasında Türkiye'nin de yer aldığı bilgisi paylaşılmıştır.

Türkiye'nin en çok gelişim gösterdiği alanlar ise; İş Yapma Kolaylığı, İnşaat İzinleri, Kredi Temini, Vergi Ödemeleri, Uluslararası Ticaret, Sözleşmelerin İcrası, Tapu Kaydı ve Şirket Açma ve Kapatma, olmuştur. Bölgedeki ülkelere baktığımızda; Bulgaristan 9 puan gerileyerek 59. sırada, Çek Cumhuriyeti 5 puan gerileyerek 30. sırada, Macaristan 5 puan gerileyerek 53. sırada ve Romanya 25 puan gerileyerek 52. sırada yer almıştır. Sadece Türkiye (43. sıra), ve Doğu Avrupa bölgesinde yer alan Polonya 12 basamak ilerleyerek 33. sırada yer almıştır.

OECD'nin 2018 Ekonomik Görünüm Raporuna göre; OECD Türkiye'nin 2018 tahmini enflasyon ve büyüme beklentisini yükseltmiştir. Türkiye'nin 2018 için tahmini büyüme beklentisi **%3,2'den %3,3'e yükseltilmiştir.** Türkiye'nin 2018 için tahmini enflasyon oranı **%12,0'dan %16,8'e yükseltilmiştir.** (yıl sonu enflasyon oranı: %21,28 TÜİK)

Küresel ekonominin tahmini büyüme oranı 2018 yılında %3,7 olarak kalmıştır, fakat 2019 için büyüme beklentisi %0,2 puanlık bir gerileme ile %3,5'e düşmüştür. Bu düşüşün en temel faktörlerinden bazılarını sıralamak gerekirse; karşılıklı gümrük tarifesi nedeniyle uluslararası ticaret ve yatırımların yavaşlaması, gelişmekte olan pazarlardan sermaye çıkışları ve para birimlerinin değerini kaybetmesi, olarak görülmektedir.

TÜRKİYE'NİN ULUSLARARASI ENDEKSLERDEKİ SIRALAMASI

ENDEKS	TÜRKİYE'NİN SIRALAMASI									DEĞİŞİM
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
World Bank İş Yapma Kolaylığı Endeksi	60	68	72	69	51	63	69	60	43	↑
UNCTAD Dünya Yatırım Raporu UDY Girişleri Sıralaması	29	26	24	22	22	20	24	26	-	-
WEF Küresel Rekabetçilik Endeksi	61	59	43	44	45	51	55	53	61	↓
IMD Küresel Rekabetçilik Endeksi	48	39	38	37	40	40	38	47	46	↑
Uluslararası Şeffaflık Örgütü Yolsuzluk Algısı Endeksi	61	54	53	64	53	66	75	81	78	↑

REFERANSLAR:

- Türkiye Merkez Bankası Ödemeler Dengesi İstatistikleri
www.tcmb.gov.tr
- Ticaret Bakanlığı- UDY İstatistikleri
www.ekonomi.gov.tr
- UNCTAD Küresel Yatırım Eğilimleri Monitörü
www.unctad.org
- Deloitte 2018 Yıllı Türk Birleşme ve Satın Almalar Değerlendirmesi
www.deloitte.com
- EY 2018 Birleşme ve Satın Almalar Raporu
www.ey.com/tr/tr/home
- **Uluslararası Endeksler**
 - o Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı – www.doingbusiness.org
 - o UNCTAD – www.unctad.org
 - o Dünya Ekonomik Forumu – www.weforum.org
 - o Institute for Management Development – www.imd.ch
 - o Uluslararası Şeffaflık Örgütü - <https://www.transparency.org>